

Sygn. akt III UK 119/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania M. R.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 17 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz adwokata P. G. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej w postępowaniu kasacyjnym z urzędu kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 lutego 2014 r., którym oddalono odwołanie M. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 14 marca 2013 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł w imieniu ubezpieczonej jej ustanowiony z urzędu pełnomocnik, zarzucając naruszenie przepisów prawa

materialnego, tj. art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także przepisów prawa procesowego, tj. art. 227 w związku z art. 278 § 1 w związku z art. 217 § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, a nadto z tego względu, że jest ona oczywiście uzasadniona. Pełnomocnik ubezpieczonej wniosł nadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty, między innymi, na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż skarżąca wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także na potrzebę wykładni przepisów prawa, w odniesieniu do okoliczności i kryteriów, jakie powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu niezdolności do pracy, w szczególności, czy chodzi wyłącznie o kryteria medyczne, czy też o inne szeroko rozumiane okoliczności leżące po stronie ubezpieczonego, takie jak sytuacja na rynku pracy, sytuacja osobista i materialna itp.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w

nim problemu. Natomiast powołanie się na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie występuje zagadnienie prawne lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02). Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej. Problem prawny przedstawiony przez skarżącą został bowiem rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy, który przyjmuje, że pojęcie niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych definiuje jej art. 12 ust. 1, zgodnie z którym niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (art. 12 ust. 2), a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3). Art. 13 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi natomiast, że przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1); możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2010 r., I UK 215/09, LEX nr 577815). Wskazany wyżej przepis odnosi się zatem do oceny stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy. Przewidziane w art. 13

ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyżej wskazane przesłanki odnoszą się zatem tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. W związku z tym nie mają one znaczenia, gdy aspekt biologiczny (medyczny) wskazuje na zachowanie zdolności do pracy. Obiektywna możliwość podjęcia dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych może być zatem brana pod uwagę tylko wtedy, gdy ubiegający się o rentę jest niezdolny do pracy z medycznego punktu widzenia, gdyż oba te aspekty medyczny (biologiczny) i socjalny (ekonomiczny) muszą występować łącznie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r., II UK 329/11, LEX nr 1265567; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98, OSNAPIUS 2000 nr 16, poz. 624; por. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03, LEX nr 585793; z dnia 18 maja 2006 r., II UK 156/05, LEX nr 1001299; z dnia 8 maja 2012 r., II UK 236/11, M.P.Pr. 2012 nr 9, s. 494-495).

Skoro zaś Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w przedmiocie problemu prawnego sygnalizowanego przez skarżącą i nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, nie ma tym samym możliwości uznania, iż kwestia ta aktualnie stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., bądź że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa materialnego w tym zakresie.

Z powyższego wynika, że i ocena możliwości oraz celowości przekwalifikowania zawodowego odnosi się wyłącznie do osoby, u której stwierdzono niezdolność do pracy z medycznego punktu widzenia. Z ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie wynika zaś, że ubezpieczona jest osobą zdolną do pracy, wobec czego nie ma możliwości uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, co miałoby wynikać „z braku ustalenia przez Sąd II Instancji możliwości oraz celowości przekwalifikowania zawodowego wnioskodawczyni, uwzględniającego rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne wnioskodawczyni”.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., postanowił jak w sentencji.

l.n